

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Групи (потік)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з НПП _____

професор _____ С.Я. Ходирєв

“ ____ ” _____ 20__ року

СИЛАБУС
(РОБОЧА ПРОГРАМА)

навчальної дисципліни	<u>«Природоохоронне законодавство»</u> <small>(назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)</small>
підготовки	<u>доктора філософії</u> <small>(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)</small>
в галузі знань	<u>10 Природничі науки</u> <small>(шифр і назва галузі знань)</small>
спеціальності¹	<u>101 «Екологія»</u> <small>(шифр і назва спеціальності)</small>
спеціалізація	_____ <small>(якщо є то назва спеціалізації)</small>
за освітньою програмою²	<u>«Екологічна безпека»</u> <small>(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)</small>
мова навчання	<u>державна</u> <small>(мова, на якій проводиться навчання – державна, інша, ...)</small>

2020 рік

¹ Якщо силабус (робоча програма) навчальної дисципліни розроблений для декількох спеціальностей, то вказуються усі спеціальності

² Якщо силабус (робоча програма) навчальної дисципліни розроблений для декількох освітніх програм за даною спеціальністю, то вказуються усі освітні програми

1. Мета вивчення навчальної дисципліни поглиблення засвоєних теоретичних і практичних знань щодо різнобічних аспектів екологічного права як галузі права і навчальної дисципліни, реалізації та захисту конституційних екологічних прав на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування заподіяної порушенням цього права шкоди, інших екологічних прав громадян, формування у них практичних вмінь та навичок застосування відповідного законодавства у реальній практичній діяльності

(п.2.2 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року, як в ОП)

2. Набуті компетентності (згідно ОПП)

Інтегральні: КІ 1. Здатність розв'язувати складні комплексні проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

Загальні: ЗК02. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК03. Вміння виявляти, аналізувати та розв'язувати значущі проблеми за допомогою наукового методу пізнання.

Спеціальні СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових (фахові, предметні) компетентності) результатів, які створюють нові знання у сфері екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з екології, охорони довкілля та природокористування та суміжних галузей. СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійських наукових текстів за напрямом досліджень. СК03. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності. СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК06. Здатність до використання сучасних методів і інструментів системного аналізу якості довкілля, необхідних для проведення наукових досліджень, спрямованих розв'язання значущих проблем у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

3. Передумови для вивчення дисципліни: ОК 1.4 Фундаментальна та прикладна математична підготовка

(вказати які дисципліни передують її вивчення та слідують за нею)

4. Очікувані результати навчання з дисципліни РН01. Глибоко розуміти загальні принципи та методи природничих наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування та у викладацькій практиці. РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування державною та іноземною мовами з дотриманням норм академічної етики, кваліфіковано відобразити результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях. РН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень, аналізів) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані. РН04. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. РН05. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми охорони довкілля і оптимального природокористування з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів. РН06. Розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми охорони довкілля і оптимального природокористування із застосуванням у наукових дослідженнях теоретико-методологічних аспектів системного аналізу якості навколишнього середовища, моделювання та прогнозування змін складових екосистем

(п.2.3 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року, як в освітній програмі)

5. Наявність стандарту вищої освіти немає

(назва, № наказу і дата затвердження, посилання)

6. Загальні відомості. Опис навчальної дисципліни (згідно ОПП)

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни ³	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання ⁴
Кількість кредитів - <u>4</u> Кількість годин - <u>120</u>	вибіркова (обов'язкова, вибіркова)	
Семестр викладання дисципліни	<u>4</u> (порядковий номер семестру)	<u> </u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	залік (залік, екзамен)	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	48	
- лабораторні роботи (годин)		
- практичні заняття (годин)		
- самостійна робота студентів (годин)	72	
- курсовий проект (годин)		
- курсова робота (годин)		
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)		
- підготовка та складання екзамену (годин)		
УСЬОГО	120	

7. Послідовність вивчення дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять⁵

Назва теми лекційного матеріалу	Кількість лекційних годин		Назва тем (ЛР, ПР, СЗ, СРС, тощо)	Кількість годин		Література
	очна	заочна		очна	заочна	
1	2	3	4	5	6	7
Семестр <u>3</u>.						

³ Якщо дисципліна викладається декілька семестрів, то на кожному семестрі за відповідною формою навчання заповнюється окремий стовпчик таблиці.

⁴ Якщо дисципліна на заочній (дистанційній) формі навчання не викладається, то графа “заочна форма навчання” відсутня.

⁵ Указується послідовність вивчення дисципліни – Л-ЛР-ПЗ-СЗ-СРС (якщо дисципліни викладається декілька семестрів, то теми розбивати посеместрово).

Тема 1. «Предмет, метод, поняття, принципи та система екологічного права»	4		СРС1 «Міжнародні правові аспекти регулювання моніторингом довкілля»	22		1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 3.1, 3.2
Тема 2. «Джерела екологічного права»	4					1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 3.1, 3.2
Тема 3. «Правові основи управління природокористуванням і охороною навколишнього природного середовища (екологічне управління)»	4		СРС2 «Міжнародні правові аспекти регулювання біорізноманіття»	22		1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 3.1, 3.2
Тема 4. «Екологічні права та обов'язки громадян»	4					11.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 3.1, 3.2
Тема 5. «Правове регулювання використання та охорони земель»	4		СРС3 «Нормативно-правові засади оцінки збитку заподіяного водним екосистемам»	22		1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 3.1, 3.2
Тема 6. «Правове регулювання використання та охорони вод»	4	4				1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 3.1, 3.2

Тема 7. «Правове регулювання охорони атмосферного повітря»	4	4	СРС4 «Нормативно-правові засади оцінки збитку заподіяного наземним екосистемам»	22	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 3.1, 3.2
Тема 8. «Правове регулювання використання та охорони рослинного та тваринного світу»	4	4			1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 3.1, 3.2
Усього за семестр	32			88	
УСЬОГО за дисципліну	32			88	

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять⁶ немає
(за наявності)

9. Критерії оцінювання результатів навчання розроблені згідно СТВНЗ 7.1-01:2019 «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті»

(п.2.4 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року, як в ОП, посилання на «Положення ...» ХНАДУ)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального .
80-89	Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані , усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального .
75-79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо , усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками.
67-74	Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний

⁶ Вказується орієнтовна тематика КП, КР, РГР, якщо вони передбачені навчальним планом

			частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки.
60-66		Е	«Посередньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано, або якість виконаних деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконаних оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34		F	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом).

10. Засоби діагностики результатів навчання письмовий контроль.

(п.2.5 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

11. Наявність дистанційного курсу

є у наявності

(Посилання на курс в інтернеті (якщо є))

12. Форми поточного та підсумкового контролю поточний та підсумковий письмовий контроль, залік.

(критерії оцінювання кожного виду занять, заліку, екзамену, КР(КП), ргр тощо, посилання на «Положення ...» ХНАДУ)

13. Необхідне обладнання та програмне забезпечення _____

не передбачено

(за потреби)

14. Рекомендовані джерела інформації

14.1. Базова література

1.1 Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21.12.2010 р., №2818-VI/

1.2 Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р., № 1264-XII.

1.3 Збірник законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища. – Чернівці: Зелена Буковина, т 1-7, 1996. – 2001 с.

1.4 Огляд результативності природоохоронної діяльності. Україна. ООН, Нью-Йорк, Женева, 2007.

1.5 Шевчук В.Я. Екологічний аудит / Шевчук В.Я., Саталкін Ю.М., Навроцький В.М. – К.: Вища школа, 2000. – 360 с

1.6 Шевчук В.Я. Екологічне управління / Шевчук В.Я., Саталкін Ю.М., Навроцький В.М. – К.: Либідь, 2004. – 231 с.

1.7 Шмандій В.М. Управління природоохоронною діяльністю / Шмандій В.М., Солошин І.О. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 296 с.

1.8 Мельник Л.Г. Екологічна економіка. Підручник / Мельник Л.Г. – Суми: Університетська книга, 2003. – 346 с..

(друковані матеріали, які є в бібліотеці)

...

14.2. Допоміжна література

2.1 Галушкіна Т. Екологічний менеджмент в Україні // Економіка України. – 1999. - №6. – С. 78-83.

2.2 Глухов В.В. Экономические основы экологии / Глухов В.В., Лисочкина Т.В., Некрасова Т.П. – СПб: Специальная література, 1997. – 350 с..

2.3 Данилишин Б.М. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України / Данилишин Б.М. Дорогунцов С.І., Міщенко В.С. – К.: ЗАТ «Нічлава», 1999. – 716 с.

2.4 Семенова В.Ф. Екологічний менеджмент / В.Ф. Семенова, О.Л. Михайлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 407 с.

2.5 Кібич І.В. Менеджмент організації природоохоронної діяльності: навч. посібник. – Чернівці: Рута, 2002. – 104 с.

2.6 Развитие экологической политики та системи управління охороною довкілля України / Грант Фонду Інституційного розвитку Світового банку 28281 UA, Київ, 1999..

(інші друковані матеріали)

...

14.3. Інформаційні ресурси

3.1. Міністерство екології та природних ресурсів України: <http://www.menr.gov.ua/>

3.2 Департамент екології та природних ресурсів Харківської ОДА: http://dozvil.kh.ua/organ/departament_ekologii_ta_prirodnih_resursiv_harkivskoi_oda.html.

(адреси сайтів з матеріалами)

...

Розроблено та внесено: кафедрою екології

(повне найменування кафедри)

Розробник (и) силабусу: проф., д.т.н.

(посада, наук. ступінь, вчене звання),

(підпис) (

Внукова Н.В.

(ПІБ розробників)

ID ORCID, e-mail розробника ORCID 0000-0001-5788-7843,

vnukovanv@ukr.net

(ID із ЄДЕБО)

Гаранта ОП: проф., д.т.н., проф. _____ Внукова Н.В.
 (посада, наук. ступінь, вчене звання), (підпис) (ПІБ гаранта)

ID ORCID, e-mail гаранта _____
 (ID із ЄДЕБО)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
 протокол №__ від “__” _____ 20__ р.
 (номер) (та дата протоколу)

Завідувач кафедри д.т.н., проф. _____ Внукова Н.В.
 (науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

«Погоджено⁷»

Завідувач кафедри екології
 (повна назва випускової кафедри)

д.т.н., проф. _____ Внукова Н.В.
 (наук. ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

“__” _____ 20__ року
 (день) (місяць) (рік)

.....

«РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ»

Вченою радою факультету Дорожньо-будівельного
 протокол №__ від “__” _____ 20__ р.

голова Вченої ради к.т.н. _____ Бугаєвський С.О.
 (вчене звання) (підпис) (ПІБ)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

⁷ якщо програма навчальної дисципліни розроблена для декількох освітніх програм за вказаною спеціальністю, то погодження робиться з кожною випусковою кафедрою.

Підпис погодження не повинен знаходитись на окремому аркуші.